

EL PROBLEMA DEL PARTIT LABORISTA ALS ESTATS UNITS¹

Lev Trotski

19 de maig de 1932

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “El problema del Partido Laborista en Estados Unidos”, en, *Escritos*, Tomo III, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1977, pp. 142-148.

He rellegit les tesis de la Segona Conferència de la Lliga nord-americana respecte al problema del partit laborista. Les trobe excel·lents en totes les seues parts i m’hi adherisc totalment.

Crec necessari subratllar el meu ple acord amb aquestes tesis atès que la meua entrevista amb el *New York Times* de març de 1932 [publicada en aqueixa data] produí malentesos i falses interpretacions, especialment per part del grup de Lovestone.

1.- Quina opinió manifestí sobre el Partit Laborista? Afirmí que la política nord-americana s’europeïtzarà, en el sentit que el desenvolupament inevitable i imminent d’un partit obrer canviarà totalment la faç política dels Estats Units. Per a un marxista aquest és un lloc comú. No em referia a un partit laborista en el sentit específicament britànic de la paraula sinó en un sentit europeu més general, sense assenyalar quina forma prendria aqueix partit o quines etapes travessaria. En aqueixa entrevista no hi havia la menor necessitat d’entrar a discutir les diferències tàctiques internes dels comunistes. La traducció a l’anglès del text en rus de la meua entrevista, on utilitze els termes *rabotxaia pàrtia*, és incorrecta, ja que dóna lloc a una interpretació concreta i específica, en compte d’una més general.

2.- Hom pot al·legar que el terme general “partit obrer” no exclou al partit laborista en el sentit britànic. Potser. No obstant, aqueixa eventualitat no té res a veure amb un problema tàctic precís. Podem admetre hipotèticament que la burocràcia sindical nord-americana es veurà obligada, sota determinades

¹ *El problema del partit laborista als Estats Units*, *The Militant*, 11 de juny de 1932.

condicions històriques, a imitar la burocràcia sindical britànica i crear algun tipus de partit basat en els sindicats. Però aqueixa eventualitat, que em sembla força problemàtica, no constitueix un objectiu pel que els comunistes hagen de lluitar i sobre el qual hagen de concentrar l'atenció de l'avantguarda proletària.

3.- El llarg període de confusió dins de la Comintern ha fet que molta gent s'oblidés d'un principi molt simple però absolutament irrevocable: un marxista, un revolucionari proletari, no pot presentar-se davant la classe obrera com a portador de dues banderes. No pot dir en una reunió obrera: "Tinc entrades per a un partit de primera classe i d'altres, més barates, per a obrers endarrerits." Si sóc comunista he de lluitar pel partit comunista.

4.- Hom pot dir que en les condicions nord-americanes un partit laborista a l'estil britànic seria progressiu; en reconèixer-ho i afirmar-ho ajudem, encara que indirectament, a implantar aqueix partit. Aqueixa és precisament la raó per la qual mai assumiré la responsabilitat d'afirmar de manera abstracta i dogmàtica que la creació d'un partit laborista seria un "pas progressiu" ni tan sols als Estats Units, perquè no sé en quines circumstàncies, sota quina orientació i amb quins objectius es crearia aqueix partit. Em sembla més probable, sobretot a Amèrica del Nord, que no compta amb cap tradició important d'acció política independent de la classe obrera (com per exemple el cartisme en Anglaterra), i on la burocràcia sindical és més reaccionària i corrupta que la de l'apogeu de l'imperi britànic, la creació d'un partit laborista, el qual només podria ser producte d'una poderosa pressió revolucionària de les masses treballadores i de la creixent amenaça del comunisme. És absolutament evident que en aquestes condicions el partit laborista no significaria un pas avant sinó un fre en l'evolució progressiva de la classe obrera.

5.- No podem profetitzar de quina manera als Estats Units el partit obrer es convertirà, en el futur immediat, en un genuí partit de masses, perquè els partits socialistes i laboristes són molt distints en cadascun dels països, inclús dins d'Europa. A Bèlgica, per exemple, veiem sorgir un tipus intermedi de partit. Segurament les etapes de desenvolupament del partit proletari seran *sui generis* en Amèrica del Nord. Només podem afirmar amb certesa una cosa: degut especialment a què Estats Units, entre 1921 i 1924, visqué ja una important experiència en allò tocant a la creació d'un partit obrer o obrer-camperol no pot ressorgir un moviment semblant com a simple repetició d'aqueixa experiència; serà un moviment molt més efectiu i cristal·litzat, ja siga que l'orienta un partit comunista revolucionari o que ho facen elements reformistes com a maniobra de pressió contra l'avanç del partit comunista. I si ja entre 1921 i 1924 el Partit Comunista no tingué grans possibilitats de treball independent en l'organització d'un partit laborista incipient, menys possibilitats tindria en la nova etapa d'un moviment anàleg.

6.- Hom pot suposar que la burocràcia sindical i els seus consellers socialistes i demòcrates d'esquerra demostraran ser més perspicaços i començaran a formar el partit laborista abans que el moviment revolucionari no es torne massa amenaçador. Però tenint en compte el cec empirisme i l'estretor de mires provinciana de la burocràcia sindical i de l'aristocràcia laboral nord-americanes, tanta perspicaçia sembla força improbable. El fracàs de l'intent anterior ens demostra que la burocràcia, tan tenaç per a assolir els seus objectius immediats, és absolutament incapaç d'una acció política sistemàtica a gran escala, inclús en benefici de la societat capitalista. La burocràcia hauria de rebre un colp molt fort per a decidir-se a prendre una iniciativa tan "radical". No obstant, si en un moment determinat la creació d'un partit laborista impedís al comunisme obtenir grans triomfs, la nostra obligació elemental no seria proclamar el caràcter progressiu del partit laborista sinó la seua insuficiència, la seua ambigüïtat, les seues limitacions i el seu paper històric de fre de la revolució proletària.

7.- Tindrem o no que ingressar en aqueix partit laborista? No és un problema de principis sinó de circumstàncies i possibilitats. El problema es plantejà quan els comunistes britànics feren l'experiència amb el Partit Laborista, experiència que li resultà molt més útil a aquest que no a aquells. És evident que la possibilitat de participar en un moviment laborista és major en el moment de la seua formació, és a dir, quan aqueix partit no és tal sinó un amorf moviment polític de masses. És indiscutible que en aqueix moment haurem de participar-hi amb la major energia, no per a ajudar a formar un partit laborista que ens exclourà i combatrà sinó per a empentar cada vegada més cap a l'esquerra els elements progressistes del moviment, valent-nos per a això de la nostra activitat i la nostra propaganda. Sé que açò li semblarà massa simple a la gran generació nova que busca per tot arreu algun mètode per a superar els seus dèbils dirigents.

8.- Considerar el partit laborista com una sèrie integrada de fronts únics significa no comprendre el concepte del front únic ni el del partit. El front únic està determinat per circumstàncies i objectius concrets. El partit és permanent. En un front únic mantenim les mans lliures per a trencar amb els nostres aliats circumstancials. Estar en un mateix partit amb aquests aliats implica lligar-se a la disciplina i fins i tot al fet mateix del partit. Cal comprendre bé l'experiència del Kumintang i la del Comitè Anglo-Rus. La línia estratègica determinada per la manca d'independència del Partit Comunista i el desig d'entrar al partit "gran" (Kumintang, Partit Laborista) produïren inevitablement totes les conseqüències pròpies de l'adaptació oportunista a la voluntat dels aliats i, per mitjà d'aquests, a la de l'enemic. Hem d'educar els nostres quadres en la certesa que la idea comunista és invencible i en la fe en el futur del partit revolucionari.

La lluita paral·lela per un altre partit provoca inevitablement una dualitat en les seues ments i els bolca cap a l'oportunisme.

9.- La política del *front únic* no ofereix només grans avantatges sinó també limitacions i perills. El front únic, inclús a través d'un bloc circumstancial, sovint impulsa a desviacions oportunistes sovint fatals, com succeí, per exemple, amb Brandler en 1923. El perill s'aguditzava enormement si l'anomenat partit comunista passa a formar part d'un partit laborista creat per obra i gràcia de la seua pròpia propaganda i activitat.

10.- És cert que el partit laborista pot ser un terreny de lluita propici per a nosaltres i que, malgrat haver estat creat com a barrera davant del comunisme, en determinades circumstàncies pot enfortir el partit comunista. Però sempre amb la condició de no considerar el partit laborista "el nostre partit" sinó un lloc en què actuem com partit comunista absolutament independent.

11.- No cal avaluar les resolucions sobre el Partit Laborista britànic tal com foren escrites *abans* de les experiències de la Comintern i el Partit Comunista britànic respecte d'això, sinó a la llum d'aqueixes experiències. L'intent d'aplicar-les ara, en 1932, a les condicions nord-americanes és característic de la mentalitat dels epígons i no té res a veure amb el marxisme ni amb el leninisme.

12.- No cal dir que la idea d'un partit obrer-camperol constitueix una traïdora burla al marxisme.